

De rugstreepsteurgarnaal *Palaemon macrodactylus* in België

De Blauwe Hans

De zee is als koude soep (Kamagurka). In die soep zijn heel wat interessante balletjes te vinden. Het gebeurt wel eens dat zo een balletje ontdekt wordt tijdens een excursie van onze strandwerkgroep. Op 12 juni 2004 waren we met een 10-tal deelnemers op zoek naar al wat zwemt of groeit in de jachthaven van Zeebrugge.

Na het bewonderen van allerhande zakpijpen, zeeanemonen, hydroïden en mosdierpjes haalde ondergetekende zijn net door de *Undaria pinnatifida* om de deelnemers wat steurgarnalen te tonen. In het net vonden we 2 *Palaemon elegans* (gewone steurgarnaal), 1 *Palaemonetes varians* (brakwatersteurgarnaal) en 2 steurgarnalen met een vreemd kleurpatroon; ze waren roodachtig en hadden een duidelijke witachtige lengtestreep over de rug.

Thuis probeerde ik de steurgarnalen te determineren en kwam met de tabel uit op *Palaemon elegans* of *Palaemon longirostris*. Ik kon niet duidelijk uitmaken om welke soort het nu ging.

Ik trok ermee naar Manu Dumoulin maar we kwamen niet verder. Tijdens onze gesprekken hanteerden we al snel de naam rugstreepsteurgarnaal, al was het om het verschil aan te duiden met de andere steurgarnalen. De gevangen exemplaren verbleven nog maanden in mijn aquarium maar het kenmerkende kleurpatroon vervaagde spoedig.

Tijdens een uitstap in Zeeland op 20 juli 2004 met Cedric d'Udecem d'Acoz, Manu Dumoulin en Marco Faasse, vertelde ik over die vreemde garnaal. Cedric stond erop om dezelfde dag nog naar Zeebrugge door te rijden. Die avond vingen we er ongeveer 20 rugstreepsteurgarnalen en Cedric bevestigde dat het ging om *Palaemon macrodactylus*.

Deze steurgarnaal is van Aziatische herkomst. Ze komt reeds voor aan de westkust van de Verenigde Staten, Australië, Argentinië, Spanje en Engeland en zoals wij konden vaststellen ook in België en Nederland (d' Udecem d'Acoz et. al., 2005).

Zoals hoger vermeld zijn volwassen exemplaren te herkennen aan de roodachtige kleur met de witachtige lengtestreep over de rug. Het aantal tandjes op de rugzijde van het voorhoofdsuitsteeksel is gewoonlijk 10 tot 12, terwijl bij *Palaemon elegans* en *Palaemon longirostris* dit meestal 7 tot 9 is (het kleine tandje op de splitsing van de top

niet meegeteld). Voor een meer gedetailleerde engelstalige beschrijving, voorkomen en een determinatiesleutel verwijs ik naar (d' Udecem d'Acoz et. al., 2005). Meer Nederlandse vindplaatsen zijn vermeld in Faasse (2005) en Tulp (2006). Wie prachtige foto's van de rugstreepsteurgarnaal wil zien kan kijken op Cedric's uitmuntende website (<http://www.tmu.uit.no/crustikon/Index.htm>).

Literatuur

- FAASSE, M. A., 2005. Een Aziatische steurgarnaal in Nederland: *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902 (Crustacea: Decapoda: Caridea). Het Zeepaard 65: 193-195.
- TULP, A., 2006. De rugstreepsteurgarnaal *Palaemon macrodactylus* in meerdere Waddenhavens. Het Zeepaard 61: 27-28.
- UDECEM D'ACUZ, C. D', M. A. FAASSE, E. C. F. DUMOULIN & H. DE BLAUWE, 2005. Occurrence of the Asian shrimp *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902 in the southern bight of the North Sea, with a key to the Palaemonidae of north-western Europe (Crustacea: Decapoda: Caridea). Nederlandse Faunistische Mededelingen 22: 95-111.

**Watergang 6
8380 Dudzele**